

**Uchwała nr XII/89/2007
Rady Miejskiej w Czeladzi
z dnia 28 marca 2007 r.**

w sprawie: uchwalenia programu profilaktyki zdrowotnej dla Miasta Czeladź na lata 2007 - 2009

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 oraz 18 ust.1 Ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. Nr 142 poz.1591 z 2001r. z późniejszymi zmianami)

**Rada Miejska w Czeladzi
uchwala, co następuje:**

§ 1.

Uchwala się program profilaktyki zdrowotnej dla Miasta Czeladź na lata 2007 – 2009, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Czeladzi
mgr Teresa Kosmała

**PROGRAM PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ
DLA MIASTA CZELADŹ
NA LATA 2007 – 2009**

Czeladź, styczeń 2007

I. WPROWADZENIE

Zdrowie to stan dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego a nie tylko brak choroby lub niepełnosprawności. Zdrowie to także zdolność i umiejętność pełnienia ról społecznych, adaptacji do zmian środowiska i radzenia sobie z tymi zmianami.

W strategii Światowej Organizacji Zdrowia pt. „Zdrowie dla wszystkich w roku 2000” pojmowane jest jako:

- Wartość, dzięki której jednostka lub grupa może realizować swoje aspiracje i potrzebę osiągania satysfakcji oraz zmieniać środowisko i radzić sobie w nim.
- Zasób (bogactwo) dla społeczeństwa, gwarantujący jego rozwój społeczny i ekonomiczny; tylko zdrowe społeczeństwo może tworzyć dobra materialne i kulturowe, rozwijać się, osiągać odpowiednią jakość życia.
- Środek do osiągnięcia lepszej jakości życia, – czyli sprawnego funkcjonowania do późnej starości, większej wydajności pracy i lepszych zarobków oraz satysfakcji z życia.

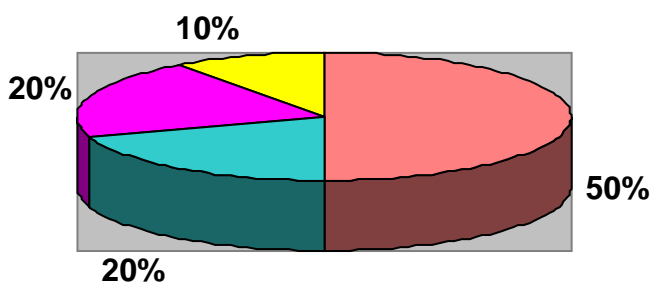
Obowiązkiem każdego człowieka w stosunku do zdrowia jest we wszystkich okresach życia:

- Chronić je, – czyli zapobiegać chorobom (**profilaktyka**),
- Doskonalić je, pomnażać, zwiększać jego potencjał (**promocja zdrowia**)
- Przywracać je, gdy pojawi się choroba (**leczenie i rehabilitacja**)

Czynniki, które wpływają na zdrowie człowieka możemy podzielić na cztery grupy:

- Styl życia – jego udział jest największy (50 – 60 %) i jednocześnie jego zmiana leży w zasięgu możliwości każdego człowieka;
- Środowisko fizyczne oraz społeczne życia i pracy (ok. 20%);
- Czynniki genetyczne (ok. 20%);
- Służba zdrowia, która może rozwiązać 10 – 15% problemów zdrowotnych społeczeństwa.

Czynniki warunkujące zdrowie

■ Styl życia ■ Środowisko ■ Czynniki genetyczne ■ Służba zdrowia

Najpoważniejsze oraz najgroźniejsze choroby w mieście są najczęściej uwarunkowane stylem życia jednostki. Do zachowań zagrażających zdrowiu należą przede wszystkim:

- Mała aktywność fizyczna.
- Nieprawidłowości w sposobie żywienia.
- Palenie tytoniu.

Ochrona zdrowia wyraża się nie tylko przez nadzór nad miejskimi placówkami służby zdrowia, lecz również przez zapewnienie mieszkańcom dostępu do wszelkiego rodzaju świadczeń zdrowotnych,

zarówno z zakresu medycyny naprawczej, jak profilaktyki oraz promocji zdrowia (w tym cieszących się ogólną popularnością bezpłatnych badań profilaktycznych pozwalających na wczesne wykrycie czynników sprzyjających rozwojowi chorób „cywilizacyjnych”).

Podstawową sprawą jest świadomość i wiedza ludzi na temat czynników umacniających zdrowie i je niszczących oraz wyrabianie postaw prozdrowotnych od najwcześniejszych lat życia. Konieczne jest kształcenie całego społeczeństwa a nie tylko grup ryzyka będących pod opieką służby zdrowia i uświadomienie wszystkim, że zdrowie zaczyna się w domu, szkole, miejscu pracy i wypoczynku.

II. ANALIZA STANU ZDROWIA MIESZKAŃCÓW CZELADZI.

Stan zdrowia mieszkańców Województwa Śląskiego jest niezadowolający, pomimo, że niektóre jego aspekty uległy poprawie. Choroby układu krążenia w Województwie Śląskim stanowią najczęstszą przyczynę zgonów i zachorowań.

Wśród **chorób układu krążenia** na pierwszym miejscu jako przyczyna zgonów występuje niedokrwienność serca. Zgony spowodowane chorobami układu krążenia, w tym także ostrym zawałem serca, przeważają znacznie w populacji mężczyzn i są główną przyczyną ich umieralności.

Choroby nowotworowe wykazują od kilku lat stałą tendencję wzrostu w zakresie zachorowalności i zgonów. Nowotwory stanowią około 20 % ogółu zgonów w Województwie Śląskim.

Urazy stanowią trzecią, co do częstości przyczynę zgonów. Urazy spowodowane wypadkami samochodowymi są najczęstszą przyczyną zgonów w tej grupie.

Stan zdrowia mieszkańców miasta Czeladzi pogarsza się z roku na rok i jest znacznie gorszy niż mieszkańców miast w krajach wysoko rozwiniętych. Główne zagrożenia zdrowotne to choroby układu krążenia, choroby nowotworowe, choroby układu trawiennego i oddechowego. Dominujący wpływ na taki stan zdrowotności mają: niekorzystny styl życia /nikotynizm, alkoholizm oraz nieprawidłowe żywienie/, obniżenie aktywności fizycznej i niewłaściwy sposób spędzania wolnego czasu.

/ Dane zostały opracowane na zlecenie U.M. Czeladź przez Śląskie Centrum Zdrowia Publicznego w Katowicach, dotyczą usług objętych umowami z Kasą Chorych /

Wykaz najczęstszych zachorowań w Gminie Czeladź w latach 2003 – 2005.

Tabela nr 1

OGÓŁEM	2003	2004	2005
CHOROBY UKŁADU KRAŻENIA	1743	1733	1613
NOWOTWORY	697	763	837
CHOROBY UKŁADU TRAWIENNEGO	666	678	738
CHOROBY UKŁADU MOCZOWO-PŁCICOWEGO	549	706	652

ŹRÓDŁO: KOMPUTEROWY SYSTEM „KARTA STATYSTYCZNA” ŚLĄSKIE CENTRUM ZDROWIA PUBLICZNEGO W KATOWICACH, DZIAŁ ANALIZ CHOROBYHOŚCI HOSPITALIZOWANEJ

Mieszkańcy Czeladzi hospitalizowani w szpitalach województwa śląskiego w latach 2003 – 2005.

Tabela nr 2

OGÓŁEM	2003	2004	2005
23547	7706	7878	7963

Źródło: KOMPUTEROWY SYSTEM „KARTA STATYSTYCZNA” ŚLĄSKIE CENTRUM ZDROWIA PUBLICZNEGO W KATOWICACH. DZIAŁ ANALIZ CHOROBYHOŚCI HOSPITALIZOWANEJ

Najczęstsze przyczyny hospitalizacji w PZZOZ w Czeladzi za 2006 rok.

Tabela nr 3

Lp.	Podział wg grup jednostek chorobowych	
1	Choroby układu krążenia	2256
2	Choroby układu trawiennego	1158
3	Choroby układu oddechowego	1157
4	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania	950
5	Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych	887
6	Choroby układu kostno – stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej	846
	Ogółem : liczba hospitalizacji w roku 2006	10 577

Na podstawie danych można stwierdzić, że najczęstszą przyczyną hospitalizacji są **choroby układu krążenia**. Wiążąc ten stan z faktem, iż nasze społeczeństwo jest społeczeństwem starzejącym się (jak wynika ze statystyk) widzimy jednoznacznie, że profilaktyka na terenie Czeladzi powinna pójść przede wszystkim w kierunku **profilaktyki chorób układu krążenia**.

Drugim niepokojącym faktem jest znaczny wzrost zachorowań mieszkańców Czeladzi na choroby nowotworowe.

III. CELE MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ

Głównym celem profilaktyki i promocji zdrowia jest poprawa zdrowia populacji oraz zwiększenie świadomości zdrowotnej mieszkańców. Program będzie realizowany poprzez prowadzenie prozdrowotnej działalności informacyjnej i edukacyjnej skierowanej do różnych grup wiekowych, ułatwienie dostępu do podstawowych badań profilaktycznych (zwiększenie wczesnej wykrywalności nowotworów i innych chorób), prowadzenie kampanii szczepień ochronnych, publikacje różnego rodzaju materiałów edukacyjnych oraz współpracę z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz poprawy zdrowia mieszkańców miasta.

Celem strategicznym jest poprawa stanu zdrowia mieszkańców Czeladzi i kształtowanie sprzyjającego zdrowiu środowiska.

W celu uzyskania poprawy stanu zdrowia mieszkańców Czeladzi będziemy realizować następujące cele operacyjne, zgodne z celami operacyjnymi Narodowego Programu Zdrowia:

1. Usprawnianie wczesnej diagnostyki i czynnej opieki nad osobami z ryzykiem rozwoju niedokrwiennej choroby serca.
2. Zmniejszenie narażenia ludności na czynniki szkodliwe w środowisku życia, pracy i nauki oraz ich skutków zdrowotnych.
3. Usprawnienie wczesnej diagnostyki i zwiększenie efektywności leczenia nowotworów złośliwych szyjki macicy i sutka.
4. Zmniejszenie liczby i skutków wypadków, szczególnie drogowych.
5. Zmniejszenie rozpowszechnienia palenia tytoniu.
6. Zmniejszenie i zmiana struktury spożycia alkoholu oraz zmniejszenia szkód zdrowotnych spowodowanych alkoholem.
7. Ograniczenie używania substancji psychoaktywnych i związanych z tym szkód zdrowotnych.
8. Zwiększenie aktywności fizycznej ludności.
9. Zwiększenie skuteczności zapobiegania chorobom zakaźnym.
10. Stworzenie warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym włączenie się lub całkowity powrót do czynnego życia.

Program profilaktyki zdrowotnej jest przedsięwzięciem, w którym powinna uczestniczyć cała społeczność Czeladzi, instytucje i organizacje. Skuteczność realizacji programu wymaga zapewnienia określonych warunków:

- Upowszechnienie celów poprzez materiały informacyjne i środki masowego przekazu,
- Przygotowanie szczegółowego programu i harmonogramu działań,
- Zapewnienie środków na wdrażanie projektów promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.

IV. SPOSÓB REALIZACJI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

▪ Profilaktyka chorób układu krążenia:

cele:

- oszacowanie skali występowania problemu,
- zwiększenie świadomości wśród mieszkańców Czeladzi z zakresu profilaktyki chorób układu krążenia,
- wyrabianie właściwych nawyków zdrowego odżywiania i aktywnego spędzania wolnego czasu,

Sposób działania:

1. Cykl spotkań edukacyjnych dla osób z otyłością.
2. Bezpłatne badania poziomu cholesterolu i glukozy we krwi, pomiar ciśnienia i ciężaru ciała, badania EKG.
3. Kampania informacyjna prowadzona w prasie lokalnej.

▪ Profilaktyka wad postawy

cele:

- ocena prawidłowości postawy ciała dzieci w kl. III szkoły podstawowej (początek roku szkolnego),
- wykazanie ewentualnych odchyleń od postawy ciała uznanej za prawidłową na danym etapie rozwoju dziecka, czyli wad postawy,
- ocena skali problemów,
- wyodrębnienie grupy dzieci wymagającej dalszej diagnostyki i leczenia w Poradniach Wad Postawy,

Sposób działania:

1. Zajęcia edukacyjno – profilaktyczne: dostarczanie wiedzy o zdrowiu, rozbudzanie zainteresowania sportem.
2. Specjalistyczne badania, ocena prawidłowości postawy ciała.

3. Zajęcia gimnastyki korekcyjnej dla dzieci z klas młodszych.

▪ **Profilaktyka raka piersi u kobiet**

cele:

- zwiększenie wykrywalności raka piersi we wczesnym stadium,
- określenie skali problemu,
- wzrost poziomu świadomości kobiet w zakresie raka piersi i metod profilaktyki tego nowotworu.

Sposób działania:

1. Popularyzacja wiedzy o zdrowiu piersi.
2. Kształtowanie postaw prozdrowotnych.
3. Badania mammograficzne organizowane we współpracy ze Starostwem Powiatowym i innymi organizacjami.

▪ **Zmniejszenie ilości i skutków wypadków, szczególnie drogowych**

cele:

- przeciwdziałanie wypadkom,
- zwiększenie świadomości społeczeństwa lokalnego.

Sposób działania:

1. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie prewencji wypadkowej / działania w ramach programów profilaktycznych „Bezpieczne Przedszkole”, „Bezpieczna szkoła”, „Bezpieczne gimnazjum” /.
2. Kontynuowanie działań związanych z prowadzeniem kursów na kartę rowerową i motorowerową.
3. Prowadzenie działań prewencyjnych w ramach akcji *Bezpieczna droga do szkoły*.
4. Prowadzenie policyjnych akcji edukacyjnych dla kierowców : *Jestem trzeźwy..*

▪ **Edukacja z zakresu zmniejszenia palenia tytoniu:**

cele:

- wzrost poziomu wiedzy o szkodliwości palenia tytoniu i korzyści wynikających z niepalenia,

Sposób działania:

1. Wykazanie skutków biernego palenia,
2. Rozpowszechnienie „mody” na niepalenie,
3. Tworzenie środowiska sprzyjającego zdrowiu – tworzenie stref „bezdymnych”.

▪ **Profilaktyka uzależnień realizowana jest poprzez Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (uchwalany corocznie).**

oraz

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii uchwalony został na lata 2006-2010. Jego celem jest **zapobieganie i zmniejszenie zjawiska narkomanii** na terenie miasta Czeladź poprzez działania profilaktyczne, edukacyjne, szkoleniowe i interwencyjne.

▪ **Zapobieganie chorobom zakaźnym**

cele:

- wzrost poziomu wiedzy o zagrożeniu chorobami zakaźnymi,

Sposób działania:

1. Upowszechnianie informacji o zagrożeniu związanym z chorobami zakaźnymi (ulotki, materiały Informacyjne).

▪ Działania na rzecz osób niepełnosprawnych**cele:**

- stworzenie warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym włączenie się do czynnego życia.

Sposób działania:

1. Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych.
2. Likwidacja barier architektonicznych.
3. Organizacja imprez kulturalno-rekreacyjnych.
4. Pomoc niepełnosprawnym sportowcom.
5. Rehabilitacja ruchowa.

▪ Profilaktyka próchnicy zębów i chorób przyzębia u dzieci i młodzieży**cele:**

- zwiększenie stopnia świadomości dzieci, młodzieży i ich rodziców w zakresie higieny jamy ustnej,
- ocena skali problemu.

Sposób działania:

1. Upowszechnianie informacji o sposobach higieny jamy ustnej.
2. Fluoryzacja zębów prowadzona w szkołach.

V. Wskaźniki efektywności Programu:

- liczba podejmowanych działań profilaktycznych,
- liczba osób objętych badaniami profilaktycznymi,
- liczba osób objętych programami edukacyjnymi.

VI. Postanowienia końcowe:

1. Za koordynacją działań związanych z realizacją niniejszego Programu odpowiedzialny jest Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Czeladź.
2. Wydział Polityki Społecznej raz w roku przedstawi sprawozdanie z realizacji działań programowych Burmistrzowi Miasta.
3. Burmistrz Miasta raz w roku przedstawi sprawozdanie z realizacji Programu Radzie Miejskiej.